Проект

Н А Р Е Д Б А

№ …….

за придобиване на квалификация по професията

„ИНТЕРИОРЕН И ЕКСТЕРИОРЕН ДИЗАЙН“

Раздел I
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професия код 021202 „Интериорен и екстериорен дизайн“ от област на образование „Изкуства“ и професионално направление код 0212 „Моден, интериорен и промишлен дизайн“ съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия код 021202 „Интериорен и екстериорен дизайн“ съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на трета и четвърта степен на професионална квалификация по професията, за придобиване на квалификация по част от професията, както и за достигане на отделни единици резултати от ученето.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковата програма по чл. 10, ал. 3, т. 3 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват типови учебни планове и учебни програми за ученици. Въз основа на рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 4, 5 и 6 се разработват учебни планове и учебни програми за лица, навършили 16 години

ПРОЕКТ

Раздел II

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДЪРЖАВНИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията, критериите и средствата за оценяване на всяка единица резултат от учене, съвкупността от единици резултати от ученето, които формират придобиването на квалификация по част от професия, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Учебните планове и учебните програми по чл. 3, разработени въз основа на тази наредба започват да се прилагат от учебната 2026 – 2027 г. за учениците, които постъпват в VIII клас в училищното професионално образование и обучение, а за лица, навършили 16 години – от 1 януари 2026 г.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 6, във връзка с ал. 2, т. 6 от Закона за предучилищното и училищното образование.

КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ

Министър на образованието и науката

ПРОЕКТ

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА
„ИНТЕРИОРЕН И ЕКСТЕРИОРЕН ДИЗАЙН“

Професионално направление					
Код: 0212	Моден, интериорен и промишлен дизайн				
Професия					
Код: 021202	Интериорен и екстериорен дизайн				
Степени на професионална квалификация		**–**	**–**	**III**	**IV**
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		**–**	**–**	**4**	**5**
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		**–**	**–**	**4**	**5**

ПРОЕКТ

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или входящо квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение

За придобиване на трета и четвърта степен на професионална квалификация по професията „Интериорен и екстериорен дизайн“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД 09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

1.1.1. За придобиване на трета степен на професионална квалификация

• за ученици – завършено основно образование

• за лица, навършили 16 години – придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование;

1.1.2. За придобиване на четвърта степен на професионална квалификация – завършено средно образование.

Изискването за входящо квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация е придобита трета степен на професионална квалификация по професията, съответно по част от професията с трета степен.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

2. Описание на професията

2.1. Трета степен на професионална квалификация по професията

Лицата с трета степен на професионална квалификация по професията „Интериорен и екстериорен дизайн“ подпомагат проектирането и реализирането на интериорни и екстериорни пространства чрез изпълнение на конкретни задачи, свързани с визуализация, моделиране, изготвяне на макети и представяне на проектни идеи. Те разполагат с основни знания по композиция, ергономия, цветознание, материали и стилове и могат да участват в подготвителните и изпълнителските етапи на дизайнерския процес.

В практическата си дейност лицата извършват проучване на обекта, подготвят скици, идейни чертежи и визуални материали. Създават макети, панели и експозиционни елементи, работят с различни материали – текстил, хартия, дърво, пластмаса – и прилагат основни техники на макетиране, рисуване и цветово съчетание. Използват професионални софтуерни продукти за 2D и 3D визуализация, с цел постигане на триизмерност, мащабност, тектоничност, цветови център и цялостност в графичното оформление на проектите. Умеят да изготвят табла за представяне на интериорни и екстериорни решения и участват в организацията на работната среда и материалната база.

Работата им може да включва пространствено разпределение на мебели, осветление, декор и растителност, както и елементи на благоустройство в открити площи. Те работят с традиционни и цифрови средства за визуализиране на идеи, познават основни стандарти и норми за безопасност и устойчивост и могат да се включват в подготвителни дейности за реализацията на проектите.

Професията изисква наблюдателност, сръчност, естетическа чувствителност, внимание към детайла и добра комуникация. Лицата, завършили професията на това ниво, се реализират в дизайнерски студиа, фирми за обзавеждане и благоустройство, проектантски бюра и в

ПРОЕКТ

производствени структури, където подпомагат дейностите по разработване на интериорни и екстериорни решения.

2.2. Четвърта степен на професионална квалификация по професията

Лицата с четвърта степен на професионална квалификация по професията „Интериорен и екстериорен дизайн“ проектират, планират и управляват цялостния процес по създаване на художествено-функционални решения за вътрешни и външни пространства. Те разработват самостоятелни проекти, адаптирани към социалната, културната и архитектурната среда, като съчетават композиционни, технологични и ергономични принципи с актуални тенденции в дизайна.

В своята дейност те анализират пространствения контекст, извършват проучвания, дефинират проектна задача и разработват идейна и работна документация. Използват професионални софтуерни продукти за 2D и 3D визуализация, изготвят чертежи, макети и дигитални презентации. Разработват проекти, които включват разпределение на пространството, подбор на материали, осветление, обзавеждане, растителност и декоративни елементи. Прилагат знания в областта на екстериорното проектиране, благоустрояване и връзката между обект и среда.

Интериорните и екстериорните дизайнери от това ниво участват в организацията и ръководството на изпълнението на проектите, комуникират с клиенти, архитекти, инженери, изпълнители и институции. Съобразяват се с нормативните изисквания за устойчивост, достъпност, безопасност и културна съвместимост. В процеса на работа вземат решения относно композиционната концепция, функционалното разпределение и визуалната идентичност на пространството.

Професията изисква творческо и критично мислене, усет за форма, цвят и пропорции, както и умения за работа с различни материали и технологии. Лицата демонстрират висока степен на самостоятелност, комуникативност и организационна отговорност. Те се реализират в архитектурни и дизайнерски бюра, публичния сектор, културни институции, производствени и строителни фирми, както и в самостоятелна практика като автори на интериорни и екстериорни проекти.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията

Степен на професионална квалификация	Ниво по НКР/ ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)														
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9	ЕРУ 10	ЕРУ 11	ЕРУ 12	ЕРУ 13	ЕРУ 14	ЕРУ 15
		Обща ПП		Отраслова ПП				Специфична ПП								
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			
IV	5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка – единна за всички професионални направления от СППОО

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка – единна за професиите от професионално направление „Моден, интериорен и промишлен дизайн“

ПРОЕКТ

ЕРУ 3. Изграждане на обемно-пространствени форми и структури

ЕРУ 4. Избор и приложение на материали и технологии

ЕРУ 5. Прилагане на композиционни принципи в дизайнерския процес

ЕРУ 6. Реализация на дизайнерски проект в съответствие с професионалната и правната рамка

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 7. Анализ на пространствена среда и функционални изисквания

ЕРУ 8. Скициране на идеи и композиционно изграждане на интериор/екстериор

ЕРУ 9. Изготвяне на чертежи, зониране и технически скици

ЕРУ 10. Подбор и комбиниране на материали, мебели и осветление

ЕРУ 11. Създаване на макет или дигитална визуализация на проектна идея

ЕРУ 12. Презентиране на идейно проектно предложение

ЕРУ 13. Разработка на цялостен интериорен/екстериорен проект с всички етапи

ЕРУ 14. Координация на изпълнението, комуникация с клиенти и изпълнители

ЕРУ 15. Представяне и защита на завършен дизайнерски проект

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията „Интериорен и екстериорен дизайн“

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	**Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда**
Резултат от учене 1.1	**Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасни условия на труд (ЗБУТ) на работното място**
Знания	• Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място • Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	**Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда**
Знания	• Познава нормативните актове, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ • Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и

ПРОЕКТ

	изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел защита на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Владее теоретични знания за: – хигиенните норми – здравословните и безопасните условия на труд на работното място – овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ – превантивната дейност за опазване на околната среда **Част по практика на професията:** • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 2	**Икономика и предприемачество**
Резултат от учене 2.1	**Познава основите на пазарната икономика**
Знания	• Познава основни икономически понятия – търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката – данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите – приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели като

ПРОЕКТ

	приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	**Познава основите на предприемачеството**
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката • Владее основните теоретични постановки в областта на предприемачеството **Част по практика на професията:** • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	**Изграждане на обемно-пространствени форми и структури**
Резултат от учене 3.1	**Проектира обемно-пространствени форми, съобразени с функция и контекст**
Знания	• Изрежда основни геометрични и органични обемни форми • Разграничава конструктивни принципи при изграждане на форма • Разбира влиянието на функцията върху формата в дизайна
Умения	• Създава проектни идеи с обемна форма, съобразени с целта и средата

ПРОЕКТ

	• Анализира функционални и визуални качества на проектираната форма • Интерпретира обем в скица или чертеж
Компетентности	• Проектира обемни структури, отговарящи на функционални, естетически и контекстуални изисквания
Резултат от учене 3.2	**Моделира елементи и композиции с помощта на ръчни и дигитални средства**
Знания	• Изброява основни техники за ръчно моделиране и цифрово триизмерно представяне • Познава материали и средства, подходящи за обемна визуализация (хартия, картон, глина, софтуер и други подходящи съвременни материали) • Разбира конструктивната логика при създаване на модел
Умения	• Моделира обекти чрез ръчни техники (рязане, лепене, изграждане) • Използва дигитални инструменти за триизмерно представяне • Създава елементи и цялостни обемни композиции
Компетентности	• Моделира проектни решения, използвайки подходящи материали и инструменти в зависимост от задачата
Резултат от учене 3.3	**Създава макети или образци на продукти от различни области на дизайна**
Знания	• Обяснява целта и структурата на макета като етап от проектния процес • Разграничава типове макети – обемни, конструктивни, функционални • Изброява спецификите на представяне на различни дизайнерски проекти
Умения	• Изгражда макети, използвайки различни мащаби и материали • Представя идеи чрез прототип или модел • Оформя макета съгласно инструкции
Компетентности	• Използва прецизен и естетически издържан макет или образец като средство за визуализиране и комуникация на дизайнерски идеи
Резултат от учене 3.4	**Представя формата с подходящи визуални и конструктивни средства**
Знания	• Описва техники за представяне на форма – скица, чертеж, макет, дигитална визуализация • Разграничава основни проекционни способи (изометрия, перспектива, разгъвка) • Разбира значението на мащаба и пропорцията при визуализацията
Умения	• Визуализира формата чрез подходящ способ спрямо задачата • Представя конструкцията и материалите на обекта ясно и четливо • Комбинира различни техники за пълноценно представяне на проекта

ПРОЕКТ

Компетентности	• Представя обемно-пространствени решения чрез разбираеми и професионално издържани визуални средства
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Демонстрира знания относно формообразуване, конструктивни принципи и начини за представяне на форма. Владее основни понятия, свързани с обем, мащаб, композиция и материал **Част по практика на професията:** • Проектира и моделира обемни форми, създава макети и визуализира решения с адекватни средства. Представя дизайнерски идеи, съобразени с функцията и контекста на проекта
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 4	**Избор и приложение на материали и технологии**
Резултат от учене 4.1	**Разграничава основните видове материали според техните свойства и предназначение**
Знания	• Изброява основните видове материали, използвани в различни дизайнерски области (текстил, дърво, пластмаса, глина, стъкло и др.) • Разграничава свойства като еластичност, твърдост, прозрачност, текстура, устойчивост • Дефинира подходящи материали за конкретна функция и среда
Умения	• Класифицира материали по външни признаци и свойства • Описва въздействието на даден материал върху визията и функционалността на обекта • Сравнява материали спрямо критерии като трайност, обработваемост и естетика
Компетентности	• Избира материали, съобразени с функциите и естетическите изисквания на дизайнерския проект
Резултат от учене 4.2	**Подбира материали, съобразени с функционалните и естетическите изисквания на проекта**
Знания	• Обяснява принципите за съчетаване на материали в проектна среда • Обяснява как изборът на материал влияе върху възприемането на формата и пространството • Разграничава традиционни и съвременни материали
Умения	• Анализира проектна задача и избира подходящи материали • Аргументира избора си спрямо функционални, визуални и технологични критерии • Комбинира материали в съответствие с концепцията и дизайна
Компетентности	• Подбира целенасочено материали, отговарящи на проектната идея и среда на приложение
Резултат от учене 4.3	**Използва подходящи инструменти, техники и технологии за обработка на материалите**
Знания	• Описва основни ръчни и машинни техники за обработка на

ПРОЕКТ

	различни материали • Описва характеристиките на инструментите и оборудването за специфични дизайнерски дейности • Разграничава технологични етапи при изработка на обект
Умения	• Работи безопасно с основни инструменти и материали • Извършва обработка (рязане, сглобяване, шиене, моделиране и др.) • Прилага подходяща техника в зависимост от материала и целта
Компетентности	• Използва технологии и инструменти адекватно при създаване на дизайнерски продукт
Резултат от учене 4.4	**Спазва изискванията за устойчивост, безопасност и естетика при работа с материали**
Знания	• Описва принципи на устойчив дизайн и екологично съобразен избор на материали • Разграничава добри практики за безопасна работа • Изрежда критериите за естетическа оценка на повърхности, съединения и обработка
Умения	• Работи по начин, който щади материалите и околната среда • Спазва правила за безопасност при използване на инструменти и вещества • Извършва довършителни дейности с внимание към детайла
Компетентности	• Работи с материали отговорно, безопасно и естетически прецизно
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Демонстрира знания относно видове материали, свойства и подходящи технологии за тяхната обработка. Владее понятия за устойчивост, безопасност и естетическо качество **Част по практика на професията:** • Подбира и използва материали, инструменти и техники според проектна задача. Спазва изисквания за безопасност и прецизност при изпълнение
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 5	**Прилагане на композиционни принципи в дизайнерския процес**
Резултат от учене 5.1	**Конструира визуална композиция, съобразена с предназначението и средата**
Знания	• Дефинира основните елементи и принципи на композицията (баланс, ритъм, мащаб, център на интерес) • Разграничава композиционни подходи според предназначение – функционален, естетически, информационен • Обяснява влиянието на средата върху възприемането на композицията
Умения	• Изгражда композиции, съобразени с функционалните и естетическите изисквания на проекта • Адаптира композицията към специфичен контекст

ПРОЕКТ

	• Аранжира пространство в дву- и триизмерен план
Компетентности	• Прилага композиционни решения, съобразени с целта, средата и типа дизайнерски продукт
Резултат от учене 5.2	**Използва пропорции, ритъм, мащаб и балансирани форми при изграждане на обекти**
Знания	• Дефинира съотношения, пропорционални системи (златно сечение, модулни решетки) • Разграничава симетрия и асиметрия, динамичен и статичен баланс • Разбира ролята на ритъма, повторението и контраста в композицията
Умения	• Използва пропорции при изграждане на форми и обеми • Планира ритъм и повторяемост в декоративни или функционални елементи • Поддържа визуален баланс в оформлението
Компетентности	• Използва съзнателно пропорции, ритъм и мащаб като изразни средства в дизайна
Резултат от учене 5.3	**Визуализира идеи чрез скици, чертежи, табла или дигитални изображения**
Знания	• Изброява различни методи за визуално представяне на проектна идея • Обяснява целта на идейната, техническата и представителната скица • Разграничава традиционни и дигитални средства за визуализация
Умения	• Скицира и чертае проектни идеи по разбираем начин • Използва цветове, контури и визуални акценти за подсилване на идеята • Представя проекта си в подходящ мащаб и формат
Компетентности	• Представя проектна идея чрез визуални средства, съобразени със съдържание и аудитория
Резултат от учене 5.4	**Оценява естетическата и функционалната издържаност на проектното решение**
Знания	• Дефинира критерии за оценка на дизайнерски продукт (функция, композиция, материали, въздействие) • Разграничава успешна и неефективна композиция • Разбира ролята на обратната връзка в процеса на самооценка
Умения	• Анализира визуални и функционални качества на собствен проект • Сравнява проектни варианти спрямо зададени критерии • Обосновава избор на композиционни и визуални решения
Компетентности	• Оценява целостта на дизайнерското решение и прави аргументирани корекции при необходимост
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Демонстрира знания относно принципите на композиция, пропорции, ритъм и визуална логика. Владее понятия, свързани

ПРОЕКТ

	с композиционно изграждане на форма и пространство **Част по практика на професията:** • Прилага композиционни принципи в реализацията на проектни идеи. Представя и обосновава визуалното решение чрез скици, чертежи и/или дигитални визуализации
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 6	**Реализация на дизайнерски проект в съответствие с професионалната и правната рамка**
Резултат от учене 6.1	**Организира етапите на дизайнерския процес в съответствие с възложената задача**
Знания	• Дефинира основните фази на дизайнерския процес – проучване, идея, разработка, реализация, представяне • Разграничава целите и изискванията на проектната задача • Описва методи за планиране и разпределение на дейности
Умения	• Организира последователни етапи на работа според спецификата на проекта • Съставя график и разпределя задачи при индивидуална или екипна работа • Проследява напредъка и коригира при необходимост
Компетентности	• Управлява ефективно работния процес при реализиране на дизайнерски проект
Резултат от учене 6.2	**Поддържа работната среда и използва оборудване при спазване на стандартите за безопасност**
Знания	• Дефинира правилата за безопасна работа в художествена и производствена среда • Разграничава рисковете, свързани с използването на оборудване и материали • Обяснява принципи за организиране на ефективна и подредена работна среда
Умения	• Поддържа работното си място чисто, безопасно и подредено • Работи със специализирани инструменти и съоръжения по правилен начин • Следи за изправността на използваното оборудване
Компетентности	**Осигурява безопасна и функционална работна среда в процеса на дизайнерската работа**
Резултат от учене 6.3	• Спазва етични норми и правила за оригиналност при създаване на дизайн
Знания	• Дефинира принципите на професионалната етика и добрите практики в дизайна • Разграничава оригинално съдържание от копирано или заимствано • Разбира последиците от нарушаване на авторското право
Умения	• Създава авторски визуални решения, съобразени с етични стандарти

ПРОЕКТ

	• Проверява и документира използвани източници и вдъхновения • Участва в обсъждане и защита на авторски позиции
Компетентности	• Действа почтено и отговорно при създаване на дизайн, като спазва етични и творчески стандарти
Резултат от учене 6.4	**Прилага авторски и сродни права при реализация и представяне на проекта**
Знания	• Описва основните положения на Закона за авторското право и сродните му права • Разграничава свободно съдържание, лицензирано и защитено произведение • Разбира начините за защита и легално използване на визуално съдържание
Умения	• Прилага авторски права при създаване, представяне и публикуване на проект • Проверява лицензите на използвани елементи, шрифтове, изображения и материали • Обозначава авторство и съгласува използвани ресурси
Компетентности	• Спазва правната рамка при работа с визуално съдържание и защитава собствените и чуждите права
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Демонстрира знания относно етапите на дизайнерския процес, безопасност и авторско право. Владее понятия, свързани с професионална етика и правна отговорност в дизайна **Част по практика на професията:** • Организира проектната работа, поддържа безопасна среда и работи с уважение към авторските права. Представя проект, съобразен с професионалната и етичната рамка
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

3.2.2. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 7	**Анализ на пространствена среда и функционални изисквания**
Резултат от учене 7.1	**Анализира пространствените характеристики на интериора и екстериора**
Знания	• Изброява основни типове вътрешни и външни пространства и тяхното функционално предназначение • Разграничава архитектурни и конструктивни елементи, влияещи върху дизайна • Обяснява връзката между мащаб, пропорции и възприемане на пространството • Разграничава терминология на чужд език, използвана в описания на архитектурни и дизайнерски стилове
Умения	• Описва пространствени параметри чрез наблюдение, измерване и скициране • Изготвя обобщения за състоянието, потенциала и ограниченията

ПРОЕКТ

	на дадено пространство • Анализира осветление, достъпност и зониране • Използва чуждоезични източници за проучване на концепции и тенденции в интериорния/екстериорния дизайн
Компетентности	• Формира реалистична представа за пространствената ситуация и подготвя база за създаване на дизайнерско решение
Резултат от учене 7.2	**Оценява контекста и характеристиките на средата**
Знания	• Разграничава влиянието на социокултурни, климатични и архитектурни фактори • Изброява устойчиви и локални материали, характерни за региона • Обяснява значението на връзката между вътрешната и външната среда
Умения	• Идентифицира характеристики на съществуващата среда чрез теренна или визуална проверка • Извлича информация от документи и планове • Обобщава специфични особености, релеф, растителност, застрояване
Компетентности	• Оценява обвързаността между проектната идея и реалната среда, с цел създаване на хармонично и устойчиво решение
Резултат от учене 7.3	**Определя функционални изисквания спрямо предназначението**
Знания	• Обяснява принципите на функционалност, ергономия и достъпност • Обяснява спецификата на различните типове пространства (жилищни, обществени, открити площи и др.) • Обяснява основни елементи на градската мебел и обзавеждане за открити пространства (пейки, осветление, навеси, озеленяване) • Изброява основни изисквания за зониране и движение
Умения	• Определя нуждите на потребителя според функцията на пространството • Анализира потоци на движение, зрителни оси и комуникации • Анализира функционалните и визуалните характеристики на открити обществени и частни пространства
Компетентности	• Формулира основни функционални параметри, които да ориентират идейното и техническото проектиране
Резултат от учене 7.4	**Използва методи за визуален и вербален анализ**
Знания	• Описва техники за визуален анализ: скици, фотография, дигитална обработка • Разграничава начини за вербално описание на среда (обзор, SWOT анализ, типологизация)
Умения	• Създава визуални материали (наблюдения, скици, снимки), допълнени с обосновки • Обобщава резултатите в текстова и визуална форма
Компетентности	• Използва аналитични методи като основа за информирано дизайнерско решение • Представя аргументирано своята гледна точка в професионален контекст

ПРОЕКТ

Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Демонстрира разбиране за архитектурните, пространствени и функционални характеристики на интериорната и екстериорната среда • Обяснява факторите, влияещи върху дизайна и ползваемостта на пространството **Част по практика на професията:** • Извършва пространствен анализ на конкретен обект (интериор или екстериор) • Представя визуални и текстови материали с обосновани наблюдения и препоръки
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 8	**Скициране на идеи и композиционно изграждане на интериор/екстериор**
Резултат от учене 8.1	**Създава идейни скици на интериорни и екстериорни пространства**
Знания	• Изброява основни правила за скициране на пространство и обекти в перспектива • Разграничава техники на бързо визуално изразяване (скица, маркери, контур и др.) • Обяснява ролята на идейната скица в дизайнерския процес • Обяснява спецификата на идейни решения при екстериор – взаимодействие с природна среда, устойчиви материали, сезонност
Умения	• Скицира пространствени композиции с основни форми и обеми • Представя различни варианти на пространствени решения • Разработва визуални концепции за екстериорни решения – площади, вътрешни дворове, градини, търговски и обществени открити пространства • Прилага линейна перспектива и пропорционално разположение на обекти
Компетентности	• Визуализира първоначална идея чрез скици с разбираема композиция и атмосфера
Резултат от учене 8.2	**Скицира мебелни и декоративни елементи като част от интериор или екстериор**
Знания	• Разграничава стилове и типове обзавеждане и декоративни елементи • Описва основните пропорции и конструктивни особености на мебелите • Разбира връзката между функция, стил и форма
Умения	• Изобразява основни обеми на мебели и аксесоари в пространството • Подчертава характерни детайли, материали и текстури • Композиционно интегрира елементи в цялостната скица на пространството
Компетентности	• Изгражда визуално съдържателна скица, отразяваща стил и

ПРОЕКТ

	функция на обзавеждането
Резултат от учене 8.3	**Използва композиционни принципи при изграждане на пространствена идея**
Знания	• Обяснява основни композиционни принципи – равновесие, ритъм, акцент, симетрия/асиметрия • Разграничава композиционни подходи в интериора и екстериора • Разбира ролята на цветове, осветление и мащаб при композиционното решение
Умения	• Прилага композиционни принципи при изграждане на скица • Организира пространствени елементи в логическа и визуална последователност • Използва акценти и ритъм за постигане на визуален баланс
Компетентности	• Демонстрира съзнателен избор на композиционно решение, съответстващо на концепцията
Резултат от учене 8.4	**Представя идеята си чрез ръчно или дигитално скициране**
Знания	• Описва техники и инструменти за ръчно и дигитално скициране • Разграничава софтуерни приложения за бърза визуализация на идеи • Разбира възможностите и ограниченията на различните скициращи медии
Умения	• Използва графични или дигитални средства за скициране на идея • Адаптира скицата според формата на представяне (табло, презентация, проект) • Сравнява варианти на визуализация и избира подходяща техника • Презентира устно и писмено идейна концепция, като използва професионална терминология на чужд език
Компетентности	• Представя визуално разбираема и вдъхновяваща концепция с адекватно подбран медиум • Адаптира комуникацията спрямо международни клиенти или екипи
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Прилага основни композиционни и скициращи принципи • Разграничава подходи и инструменти за идейно визуализиране **Част по практика на професията:** • Създава серия от скици, илюстриращи пространствени идеи с композиционно решение • Представя мебели и декоративни елементи в контекста на пространството
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 9	**Изготвяне на чертежи, зониране и технически скици**
Резултат от учене 9.1	**Изготвя основен чертеж на интериорно или екстериорно пространство**
Знания	• Изброява етапите в разработката на чертеж (скица, идейна и работна фаза)

ПРОЕКТ

	• Разграничава типове планове – архитектурен, електрически и др. • Разбира системата на означения и мащабиране в архитектурните чертежи • Обяснява особености на конструктивните решения за елементи в екстериор (покрития, подови настилки, детайли на монтаж на открито) • Разпознава основни формати и текстови жанрове на чужд език – проектни брифове, технически задания
Умения	• Изчертава основни планове в подходящ мащаб • Позиционира обекти спрямо функционалната логика и пространствената структура • Използва условни графични знаци и линии според стандарти • Използва чужд език при попълване на документация или работа със софтуерен интерфейс, настройките и командите на който са на чужд език
Компетентности	• Изготвя коректен и четим чертеж, подходящ за комуникация с проектанти и изпълнители
Резултат от учене 9.2	**Зонира пространството според функция и движение**
Знания	• Разграничава типове зони: дневна/нощна, частна/обществена, активна/пасивна • Обяснява принципите на функционално разпределение и ергономични изисквания • Разбира влиянието на осветление, достъп и движение върху зонирането
Умения	• Извършва функционално разпределение на пространство • Представя зони чрез цветово или графично кодиране • Анализира взаимовръзките между отделните зони
Компетентности	• Създава зониране, което осигурява логика, удобство и достъпност на пространството
Резултат от учене 9.3	**Изготвя технически скици на мебелни и пространствени елементи**
Знания	• Изброява основните изометрични, фронтални и перспективни изгледи • Разграничава видове чертежи: план, разрез, фасада, детайл • Посочва обозначения за материали, нива, отвори, сглобки
Умения	• Изчертава мебели, елементи и конструкции в различни изгледи • Нанася размери, материали и функционални бележки • Използва графични шаблони и чертожни инструменти или софтуер
Компетентности	• Представя дизайн идея в технически формат, годен за изпълнение
Резултат от учене 9.4	**Създава работна документация за визуална комуникация с екипа**
Знания	• Разграничава видовете документация: табла, спецификации, чертежи • Обяснява принципите за организация на информация в дизайнерски проект

ПРОЕКТ

	• Разбира необходимите елементи за представяне пред изпълнител или клиент
Умения	• Компилира чертежи, зониране и скици в представителна форма • Форматира и структурира работна документация • Подбира визуални и текстови елементи за ясно представяне на проекта
Компетентности	• Представя цялостна проектна документация, включваща както интериорни, така и екстериорни решения
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Разграничава типове чертежи и елементи на зониране • Описва принципите на техническото чертане и визуалната комуникация **Част по практика на професията:** • Изготвя основен чертеж и функционално зониране на зададено пространство • Представя мебелен елемент или конструкция с техническа скица • Създава работна документация в структуриран вид
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 10	**Подбор и комбиниране на материали, мебели и осветление**
Резултат от учене 10.1	**Анализира материали според функция и естетика на пространството**
Знания	• Разграничава основни материали за интериор и екстериор (дърво, метал, текстил, камък, стъкло и др.) • Описва свойства и поведение на материалите в различна среда (влага, светлина, натоварване) • Обяснява връзката между текстура, цвят и визуално въздействие
Умения	• Анализира приложимостта на материалите спрямо предназначение на помещението • Сравнява образци по критерии: устойчивост, стил, взаимодействие със светлина • Използва техническа и визуална информация от каталози и мостри • Интерпретира каталози, етикети и спецификации на материали на чужд език
Компетентности	• Подбира материали, които съчетават функционалност, дълготрайност и визуален ефект • Оформя художествено витринни пространства, магазини, изложби, щандове и различни интериорни и екстериорни пространствени решения
Резултат от учене 10.2	**Избира мебели и аксесоари според композиция и стил**
Знания	• Описва основни стилове в интериорния дизайн и тяхното развитие • Разграничава ергономични и функционални изисквания при мебелите • Обяснява ролята на декоративните елементи и текстила в

ПРОЕКТ

	пространството
Умения	• Избира мебели и аксесоари спрямо размери, функции и естетика на помещението • Създава хармонични композиции с мебели, декор и осветление • Интерпретира дизайнерски задания чрез съответстващи продуктови решения
Компетентности	• Представя обзавеждане, което отразява концепцията на интериора и нуждите на ползвателя
Резултат от учене 10.3	**Подбира и позиционира осветителни тела спрямо пространство и ефект**
Знания	• Изброява видове осветление – основно, акцентно, декоративно, функционално • Разбира влиянието на светлината върху възприемането на пространството и материалите • Разграничава типове осветителни тела по функция и монтаж
Умения	• Подбира осветление според характер и функция на зоната • Комбинира светлинни източници за създаване на атмосфера и акценти • Интерпретира технически спецификации на осветителни тела
Компетентности	• Осигурява светлинна среда, която подчертава дизайна и улеснява използването на пространството
Резултат от учене 10.4	**Създава композиционно и функционално табло с подбрани материали, мебели и осветление**
Знания	• Описва формати и структури на дизайнерски табла • Обяснява принципите на визуален баланс, контраст и допълване • Разграничава подходящи начини за представяне на мостри и продукти
Умения	• Композира табло с мостри на материали, изображения на мебели и осветление • Аранжира елементите така, че да се възприемат като концептуално цяло • Презентира идеята, обосновавайки връзките между елементите
Компетентности	• Визуализира дизайнерска концепция чрез професионално оформено дизайнерско табло, разбираемо за клиент и екип
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Описва видове материали, мебели и осветление и техните характеристики • Разграничава стилове и принципи на съчетаване **Част по практика на професията:** • Създава дизайнерско табло с подбрани материали, мебели и осветление • Обосновава изборите си спрямо функционалност, естетика и концепция
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

ПРОЕКТ

ЕРУ 11	**Създаване на макет или дигитална визуализация на проектна идея**
Резултат от учене 11.1	**Създава професионално портфолио с акцент върху визуална идентичност и стил**
Знания	• Изброява видовете макети – обемни, цветови, концептуални, технически • Разграничава мащаби и типове материали за макетиране • Обяснява ролята на макета като комуникационен инструмент в дизайна • Обяснява особености при визуализиране на външна среда – дневна/нощна светлина, мащаб, растителност
Умения	• Работи с хартия, картон, пластмаса, дърво, текстил и др. при изграждане на макет на интериорни и екстериорни пространства • Използва макетни инструменти (макетен нож, лепила, шаблони и др.) • Създава макет, който представя композиционно и функционално пространството
Компетентности	• Представя проектна идея чрез професионално изработен обемен макет • Представя убедително както интериорни, така и екстериорни проектни решения пред публика или клиенти
Резултат от учене 11.2	**Използва софтуер за визуализация на интериорни и екстериорни пространства**
Знания	• Обяснява основните функции на CAD и 3D софтуери • Разграничава типове визуализации – планове, разрези, перспективи, рендъри • Разбира значението на текстури, светлина и камера при визуализация
Умения	• Изготвя основни 2D планове и 3D модели в избран софтуер • Добавя текстури, материали и осветление към модела • Рендерира визуализация с подходящи параметри за представяне
Компетентности	• Създава дигитална визуализация, отразяваща точно и убедително концепцията на проекта
Резултат от учене 11.3	**Сравнява подходящи визуални техники за представяне на проект**
Знания	• Изброява предимствата и ограниченията на макетната и дигиталната визуализация • Обяснява критериите за избор на метод според контекст (жури, клиент, конкурс и др.) • Разграничава ефектите от различни визуални подходи върху възприемането на проекта
Умения	• Анализира кога и как да използва макет, рендър или хибриден подход • Комбинира техники за ефективна визуална комуникация на идея • Аргументира избора си на представяне спрямо целевата аудитория
Компетентности	• Взема информирано решение за визуализиране на дизайнерска

ПРОЕКТ

	идея според цел, съдържание и ресурс
Резултат от учене 11.4	**Представя проектна идея чрез визуални материали (макет или рендър)**
Знания	• Описва принципите за представяне на презентация: яснота, последователност, визуален акцент • Разграничава видове документация, придружаваща визуализацията • Изрежда основни похвати за оформление на табло, постер или дигитален файл
Умения	• Създава и оформя визуални материали за представяне на проект • Презентира визуализацията с обяснение на концепцията, функциите и акцентите • Подготвя съпътстващи текстове, скици или технически данни
Компетентности	• Представя завършено визуално решение по професионален начин, разбираем за широк кръг получатели • Представя визуализация на проект, използвайки чуждоезикова лексика и визуални опори
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Обяснява разликите между визуализационни техники и етапи на макетиране/рендване • Демонстрира разбиране на параметрите за дигитална и физическа визуализация **Част по практика на професията:** • Изготвя макет или дигитална визуализация по зададена дизайнерска задача • Представя визуалното решение с придружаваща аргументация
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 12	**Презентиране на идейно проектно предложение**
Резултат от учене 12.1	**Изготвя презентационни материали за дизайнерско предложение**
Знания	• Описва структурата на дизайнерска презентация (въведение, идея, концепция, визуализация, заключение) • Разграничава формати за представяне – табло, слайдове, макет, дигитална симулация • Обяснява основни принципи на визуална комуникация и типография • Познава езиковите структури, подходящи за презентация пред клиенти на чужд език
Умения	• Създава презентационно табло или дигитална презентация с подбрани визуални и текстови елементи • Подрежда информацията в логическа и визуално балансирана последователност • Използва подходящи цветове, шрифтове и изображения за представяне на проекта
Компетентности	• Представя професионално дизайнерско решение с ефективно

ПРОЕКТ

	използване на визуални материали • Презентира концепция устно или писмено на чужд език, използвайки терминология от сферата на интериорния и екстериорния дизайн
Резултат от учене 12.2	**Представя устно проектна идея пред аудитория**
Знания	• Описва техниките на устна презентация – структура, тон, темпо, контакт с публиката • Разграничава стилове на презентиране според целевата група – клиент, жури, инвеститор • Разбира ролята на вербалната и невербалната комуникация при публично представяне
Умения	• Изнася кратко устно представяне на проектна идея • Представя целите, вдъхновението, функционалните и естетическите аспекти на проекта • Отговаря на въпроси, аргументира избора си и реагира на обратна връзка
Компетентности	• Представя уверено, ясно и убедително проектно предложение пред различни аудитории
Резултат от учене 12.3	**Адаптира презентацията към целта и аудиторията**
Знания	• Разграничава особености на презентации за конкурси, клиенти, учебни защити • Описва методи за адаптиране на съдържание и форма според контекста • Разбира влиянието на културна, социална и професионална среда върху възприемането на дизайна
Умения	• Променя формата, дължината и фокуса на представянето спрямо конкретна ситуация • Подготвя варианти на представяне – пълна, съкратена, визуална • Съобразява речника и терминологията с профила на аудиторията
Компетентности	• Демонстрира гъвкавост и професионализъм при представяне на проекти в различен контекст
Резултат от учене 12.4	**Използва дигитални инструменти за презентиране**
Знания	• Изброява софтуерни приложения за презентации • Разбира принципите за анимация, видео включвания, интерактивни елементи • Описва етапите за подготвяне на презентация за различни платформи – уеб, изложба и др.
Умения	• Изготвя дигитална презентация с динамични или интерактивни елементи • Включва видео, 3D визуализация, аудио или линкове към допълнителни материали • Подготвя преносима версия (USB, облак, хартиено копие), подходяща за реална среда
Компетентности	• Презентира дигитално своето дизайнерско предложение с професионален софтуер и подход
Критерии за оценяване	**Част по теория на професията:**

ПРОЕКТ

на ЕРУ	• Описва структурата и целите на презентационни материали • Обяснява подходи за адаптация на съдържанието според аудитория **Част по практика на професията:** • Подготвя и представя дизайнерска презентация с визуални и устни компоненти • Аргументира решенията си по ясен и професионален начин
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 13	**Разработка на цялостен интериорен/екстериорен проект с всички етапи**
Резултат от учене 13.1	**Анализира контекста и дефинира проектната задача**
Знания	• Изброява стъпките за проучване на обекта, потребителите и функционалните изисквания • Изрежда методи за анализ на архитектурен контекст, културни и социални особености • Разграничава типове пространствени конфигурации и нужди на различни ползватели
Умения	• Извършва обстоен анализ на средата, сградата и предназначението • Систематизира данни и дефинира проектна задача с ясни цели и ограничения • Формулира задание, основано на събраната информация
Компетентности	• Самостоятелно анализира пространствени и функционални изисквания и дефинира подходящи проектни параметри
Резултат от учене 13.2	**Разработва идейно и работно проектно решение**
Знания	• Изброява етапите от дизайнерския процес – от идея до техническа реализация • Обяснява специфики на интериорен и екстериорен дизайн, материали, осветление, цветови схеми • Разграничава между идейна и работна документация
Умения	• Разработва концепция, чертежи, 3D визуализация и табла • Избира материали, обзавеждане и осветление според функциите и стила • Подготвя работна документация, съвместима с производствени или изпълнителски изисквания
Компетентности	• Създава завършен проект, включващ всички компоненти, необходими за реализация и комуникация с клиенти/екипи
Резултат от учене 13.3	**Съгласува проектното решение с изискванията за устойчивост, ергономия и безопасност**
Знания	• Изброява нормативни актове за достъпност, безопасност, устойчиво използване на ресурси • Разграничава принципи на ергономия, енергийна ефективност и екологично проектиране • Изрежда изисквания към материали, осветление и вентилация

ПРОЕКТ

Умения	• Прилага принципи на устойчив и ергономичен дизайн • Проверява съответствие с изискванията за безопасност, достъп и здравословна среда • Изготвя документация, удостоверяваща съответствие с нормативни изисквания • Комуникира на чужд език относно материали и срокове
Компетентности	• Проектира решения, които са не само естетически и функционални, но и отговарят на съвременни стандарти за устойчивост и безопасност • Демонстрира професионализъм и увереност при взаимодействие в международен контекст
Резултат от учене 13.4	**Подготвя документация за реализация на проекта**
Знания	• Изброява формати за предаване на проект – работни табла, чертежи, спецификации, 3D визуализация • Разграничава роли и отговорности в проектния процес – дизайнер, инженер, изпълнител, клиент • Обяснява методи за комуникация между екипи по време на изпълнение
Умения	• Изготвя комплектна проектна документация, съдържаща графични и текстови материали • Подготвя файлова структура и визуални материали за представяне пред клиенти и изпълнители • Използва специализиран софтуер за оформяне и структуриране на проектната информация
Компетентности	• Осигурява цялостна, технически издържана и комуникативна документация, необходима за практическа реализация
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Описва процеса на създаване на цялостен интериорен/екстериорен проект • Демонстрира разбиране на изискванията за безопасност, ергономия и устойчивост **Част по практика на професията:** • Разработва самостоятелно проектна концепция, документация и визуални материали • Аргументира избора на решения и демонстрира умения за комплексно мислене
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 14	**Координация на изпълнението, комуникация с клиенти и изпълнители**
Резултат от учене 14.1	**Планира и координира изпълнението на дизайнерски проект**
Знания	• Изброява етапите на изпълнението на интериорни и екстериорни проекти • Разграничава роли и отговорности в изпълнителския процес (подизпълнители, доставчици, монтажници и др.) • Обяснява основни принципи за планиране на времеви график и ресурсна обезпеченост

ПРОЕКТ

Умения	• Изготвя работен план за изпълнение на дизайнерски проект • Организира логистиката на дейностите – доставки, монтаж, поръчки • Прилага методи за проследяване и адаптиране на проектния график
Компетентности	• Управлява изпълнението на проект чрез ефективна организация, контрол и адаптация според ситуацията
Резултат от учене 14.2	**Комуникира ефективно с клиенти, екипи и институции**
Знания	• Описва етикета и стратегиите за професионална комуникация • Разграничава комуникационни стилове според аудиторията (клиент, изпълнител, институция) • Изброява основните документи, използвани в комуникацията по проекти (договори, протоколи, оферти)
Умения	• Води ефективна писмена и устна комуникация с участници в проекта • Презентира напредъка по проекта пред клиента и защитава професионални решения • Изготвя кореспонденция, отчети и протоколи • Обобщава резултати от реализация на проект в кратка писмена форма на чужд език (например отчет, препоръки, анализ)
Компетентности	• Изгражда доверие и ясна комуникация с всички участници, осигурявайки разбиране и ангажираност към проекта
Резултат от учене 14.3	**Решава проблеми и адаптира решения по време на изпълнение**
Знания	• Разграничава типове проблеми, възникващи при реализация (технически, организационни, комуникационни) • Описва подходи за оценка на риска и вземане на решения в динамична среда • Разбира връзката между проектна документация и изпълнителски решения
Умения	• Идентифицира и анализира възникнали проблеми в реално време • Предлага варианти за реакция, преработка или адаптация на проектни елементи • Документира и комуникира промените с клиента и екипа
Компетентности	• Демонстрира инициативност, отговорност и способност за бързо вземане на информирани решения
Резултат от учене 14.4	**Прилага административни и правни изисквания при реализацията**
Знания	• Изброява основни нормативни и административни изисквания при строителни и дизайнерски дейности • Разграничава видовете документи, нужни за съгласуване и изпълнение • Разбира значението на авторски права и договорни отношения
Умения	• Проверява съответствието на дейности с нормативни изисквания • Съдейства за изготвяне и съхранение на необходимата проектна документация • Прилага добри практики при водене на проектна документация

ПРОЕКТ

Компетентности	• Осигурява правна и административна коректност в реализацията на дизайнерския проект
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Описва етапите на изпълнение на проекти и основни комуникационни и административни принципи • Разграничава механизми за управление на проблеми и правни изисквания **Част по практика на професията:** • Създава план за реализация, комуникационна стратегия и документира промени по проект • Демонстрира ефективно участие в координация, комуникация и решение на казус
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание
ЕРУ 15	**Представяне и защита на завършен дизайнерски проект**
Резултат от учене 15.1	**Създава портфолио с авторски интериорни и екстериорни проекти**
Знания	• Описва целите, структурата и видовете портфолио в сферата на интериорния и екстериорния дизайн • Разграничава съдържателни и визуални компоненти на ефективно дизайнерско портфолио • Обяснява принципите на графично оформление, визуална последователност и типография
Умения	• Подбира и структурира авторски проекти и визуални материали по професионални критерии • Използва графичен софтуер и дигитални платформи за оформяне на презентационен файл • Организира съдържанието спрямо целевата аудитория – клиент, жури, работодател
Компетентности	• Представя професионално развитие, стил и индивидуален подход чрез цялостно визуално портфолио
Резултат от учене 15.2	**Изгражда презентационна концепция за представяне на проект**
Знания	• Описва структурата и етапите на визуална и устна презентация • Обяснява подходи за комуникация с клиенти и професионални журита в областта на дизайна • Разбира културния контекст и визуалния език при представяне на пространствени решения
Умения	• Подготвя сценарий и логическа последователност на представяне (въведение, анализ, решение, визуализация) • Подбира подходящи табла, визуализации, макети и ключови акценти за представяне • Формулира обоснована аргументация за проектни решения
Компетентности	• Изгражда целенасочена и въздействаща презентация, отразяваща професионално ниво и дизайнерски подход
Резултат от учене 15.3	**Провежда публична защита на дизайнерски проект**

ПРОЕКТ

Знания	• Обяснява принципи на самопредставяне, вербална комуникация и визуално водене на аудитория • Описва техники за взаимодействие с клиенти и защита на идеи в професионален контекст • Разграничава видовете въпроси и обратна връзка при защита на проект
Умения	• Представя проект устно с увереност, логичност и ясно структурирано изложение • Отговаря на въпроси с аргументи, обосновавайки дизайнерските си решения • Поддържа комуникационен контакт с аудиторията и използва визуални средства адекватно
Компетентности	• Демонстрира увереност и професионализъм при публична защита на авторски проект
Резултат от учене 15.4	**Рефлектира върху представянето и въздействието на проекта**
Знания	• Описва техники за самооценка и анализ на въздействието на представянето • Разграничава силни и слаби страни на дизайнерското послание и презентационната стратегия • Обяснява принципите на естетическа, функционална и комуникационна оценка на проект
Умения	• Анализира ефекта от презентацията върху аудиторията и адекватността на визуалните средства • Оценява професионалното си поведение и подготвеност • Идентифицира възможности за подобрение в комуникационния и графичен изказ
Компетентности	• Демонстрира умения за професионална рефлексия и устойчиво надграждане на презентационни умения
Критерии за оценяване на ЕРУ	**Част по теория на професията:** • Описва структурата, функциите и типовете портфолио в интериорното и екстериорното проектиране • Разграничава ефективни презентационни техники, подходи към клиенти и професионални стандарти **Част по практика на професията:** • Създава цялостно портфолио и подготвя представяне на авторски проект • Провежда убедителна защита пред комисия или публика с визуални и словесни средства
Средства за оценяване	**Част по теория:** писмен изпит **Част по практика:** изпълнение на практическа задача по индивидуално практическо задание

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията „Интериорен и екстериорен дизайн“

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ № … от списъка по т. 3.1.

ПРОЕКТ

III	**4**	ЕРУ 3; ЕРУ 4; ЕРУ 5; ЕРУ 7 ЕРУ 3; ЕРУ 4; ЕРУ 5; ЕРУ 8 ЕРУ 3, ЕРУ 4; ЕРУ 5; ЕРУ 9 ЕРУ 3; ЕРУ 4; ЕРУ 5; ЕРУ 10 ЕРУ 3; ЕРУ 4; ЕРУ 5; ЕРУ 11 ЕРУ 3; ЕРУ 4; ЕРУ 5; ЕРУ 12 ЕРУ 3; ЕРУ 4; ЕРУ 5; ЕРУ 13
IV	**5**	Неприложимо

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Обучението по теория на професията „Интериорен и екстериорен дизайн“ се провежда в специализиран учебен кабинет или зала, оборудвана с индивидуални работни места за всеки обучаван, включващи маса и стол, съобразени с ергономичните изисквания. Осигурено е работно място за обучаващия с необходимото техническо и дидактично оборудване.

Кабинетът разполага с мултимедиен проектор, екран, аудио-визуална техника, компютър с достъп до интернет и инсталирани програмни продукти, използвани в обучението – графичен и CAD софтуер, презентационни приложения и др. За подпомагане на учебния процес се използват учебна дъска (бяла или черна), информационни табла, учебни видеофилми, каталози, справочници и специализирана литература в областта на интериорния и екстериорния дизайн.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията – характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Учебната практика за придобиване на професионална квалификация по професията „Интериорен и екстериорен дизайн“ се провежда в специализирана учебна зала, оборудвана с необходимите за учебния процес индивидуални работни места, включващи маси за чертане и проектиране, маси за работа с глина и гипс, както и ергономични столове. Работната среда осигурява условия за практическо изпълнение на дизайнерски задачи, моделиране и макетиране.

Помощното оборудване включва: уред за рязане на стиропор и фибран, аерограф, компютър с инсталирани програмни продукти за 2D и 3D визуализация, мултимедиен проектор, екран, принтер, 3D принтер, скенер и интернет достъп.

Налични са инструменти за ръчна работа с различни материали, включително дизайнерски ножове, метални линии, прави ъгли, длета, отвертки, пили, ролетки, стеги, триони, шублери, шаблони, скалпели, шпатули и др. Работи се с разнообразни материали: картон, хартия, гипс, глина, дърво, форекс, фибран, текстил, пластмаса и други.

Материалната база включва и средства за художествена и декоративна работа – бои (акварел, темпера, акрил), четки, лепила за различни повърхности, шкурки, китове, самозалепващо фолио, нитроцелулозна боя, разредители и перфоструктури.

Нормативните изисквания към учебната база са съобразени с видовете дейности, извършвани в нея – от визуализация и чертане до макетиране и компютърно проектиране – както и с технологичните процеси, ергономичните, естетичните и методическите указания.

ПРОЕКТ

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по теория и практика на професията имат лица с висше образование и образователно-квалификационна степен „магистър“ или „бакалавър“ по специалности от професионални направления „Теория на изкуствата“ и „Изобразително изкуство“ от областта на висше образование „Изкуства“ от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), съответстващи на професията.

Учителска длъжност по учебен предмет или модул от професионалната подготовка може да се заема и от лица със завършено висше образова-ние по съответната специалност и без професионална квалификация „учител“.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование и без професионална квалификация „учител“, ако са придобили професионална квалификация по професията при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните си знания, умения и компетентности.

ПРОЕКТ